

Indsamling af plast og metal fra etageboliger i Frederiksberg Kommune

97 % af boligerne i Frederiksberg er etageboliger, og mange borgere har svært ved at komme frem til genbrugspladsen. Derfor begyndte kommunen allerede i 2006 med obligatorisk kildesortering. Især plast har dog givet udfordringer.

Mange kommuner valgte at benytte afleveringsordninger til genbrugspladser for at opfylde affaldsbekendtgørelsens krav fra 2006 om en kommunal ordning for genanvendelse af borgernes emballageaffald. Byrådet i Frederiksberg Kommune valgte i stedet at iværksætte obligatorisk indsamling af kildesorteret plast- og metalemballageaffald fra alle etageboliger og frivillig indsamling fra villaer.

I juni 2015 er ca. 52.000 etageboliger tilknyttet ordningen samt ca. halvdelen af kommunens 2.400 villaboliger. Generelt sorteres både plast og metal fint, men der arbejdes til stadighed på at øge mængderne til genanvendelse, og det har været en udfordring at forklare sorteringskriterierne for borgerne – især for plastaffaldet.

Foto: Frederiksberg Kommune.

Gode råd til andre kommuner

- Jo enklere sorteringskriterier, jo lettere og mere naturligt bliver det for borgerne at sortere.
- Husk at vedligeholde informationsindsatsen, så både "gamle" og "nye" borgere løbende opdateres.
- Tag højde for, at især plast fylder meget, men kun vejer lidt. Borgerne melder ikke nødvendigvis selv tilbage, hvis der mangler plads i beholderne, og skraldemanden kan kun konstatere, at beholderen er fyldt – ikke hvor længe den har været det.

Mængder

Den indsamlede mængde plast- og metalemballageaffald har været støt stigende gennem årene, men mængderne er fortsat forholdsvis små sammenlignet med andre kommuner, hvilket formentlig skyldes Frederiksbergs mange etageboliger.

Husstandsindsamling Frederiksberg	2010 (ton)	2011 (ton)	2012 (ton)	2013 (ton)	2014 (ton)	2014 (kg/pr. bolig)
Plastemballage	155	151	178	215	247	4,6
Metalemballage	154	185	267	292	310	5,7

Tabel 1: Indsamlede mængder, Frederiksberg Kommune.

Igangsætning og information til borgerne

Alle etageboligejendomme blev forpligtet til at deltage i ordningen fra det øjeblik, de modtog nye beholdere, mens villaer kunne tilmelde sig frivilligt. Ordningen blev udrullet i seks etaper med 6-8 ugers mellemrum. Hver etape blev indledt med brev og sorteringsvejledning til de berørte ejendomme. Der blev sat beholdere op med låg i forskellige farver – hvid for plast og mørkebrun for metal – og en sorteringsvejledning blev sat på låget. Der blev desuden informeret om den nye ordning i et husstandsomtelt nyhedsbrev, på kommunes hjemmeside og via et nyhedsindslag i TV2 Lorry.

I hvert etapeområde blev der opstillet containere ved alle ejendomme, hvor der kunne findes plads. Ejendommen kunne derefter tage kontakt til renovationselskabet (R98), hvis man ønskede en anden placering. Der har været megen kontakt mellem R98 og ejendommene i forbindelse med placering af beholdere, men det er i langt de fleste tilfælde lykkedes at finde plads – kun ved enkelte ejendomme har man opgivet at finde plads til beholderne. Udrulningen tog ca. 12 måneder, så fra januar 2007 havde alle etageboliger beholdere til plast og metal.

Der er løbende blevet fulgt op med information og rådgivning. I 2009 kørte en kampagne på skraldebilerne med en opfordring til at bruge plast- og metalcontainere. Derudover får samtlige husstande årligt tilsendt en sorteringsvejledning, og viceværterne modtager en særlig guide, som også indeholder sorteringsregler. Fra 2011 har kommunen også benyttet genbrugsguidere (studentermehjælpere), som bl.a. i forbindelse med en [informationskampagne](#) i 2014 gennemgik sorteringen i 100 boligforeninger sammen med lokale repræsentanter. En af indsigterne var, at der ofte er for lidt beholderkapacitet til plastaffaldet.

Yderligere om ordningerne og sorteringskriterier kan læses [her](#).

Sorteringskriterier

Ordningen omfatter rent plast- og metalemballageaffald og andet småt hårdt plast og metal, men ikke folier. Generelt er erfaringen, at nogle borgere går rigtig meget op i affaldssortering – og derfor ofte har spørgsmål til sorteringskriterierne – mens andre borgere helt lader være med at sortere, hvis de har svært ved at forstå sorteringskriterierne. Særligt sorteringen af plastaffaldet har voldt vanskeligheder.

Oprindeligt valgte man at basere sorteringskriterierne på de mærker, som findes på en række plastemballager. Men ikke al emballage er mærket, og det viste sig, at mærkningen ikke egner sig til affaldssortering. Samme mærke kan f.eks. findes på både hård og blødt plast, og visse emballager fra f.eks. vaskemidler (allergifremkaldende) er velegnet til genanvendelse, selv om emballagen egentlig er faremærket. Kommunen gik derfor over til alene at henvise til billeder af de relevante fraktioner.

Foto: Lennart Søgård-Høyer.

Oprindeligt var emballage fra fødevarer ikke omfattet, men efter en række henvendelser fra engagerende borgere, valgte man at tillade rengjort emballage fra fødevarer. For plast skelnes derfor nu mellem "pligtsortering" af plastemballage fra drikkevarer og rengøringsmidler og frivillig sortering af rengjort plastemballage fra madvarer samt anden hård plast.

Status i juni 2015 er, at de indsamlede mængder generelt er fint sorterede, dog ind i mellem med mindre mængder fejlsorteret folie i plastaffaldet.

En effektiv metode til at informere om sorteringskriterierne er klistermærker på beholdere. Man skal bare være opmærksom på, at det er dyrt at ændre informationen, fordi der i så fald skal skiftes klistermærker på alle beholderne. Det har ligeledes stor effekt, når skraldemændene lader beholderen stå, hvis der ikke er sorteret korrekt. I øvrigt er det erfaringen, at folk i etageboligejendomme ofte sorterer efter, hvad der i forvejen er i beholderen – og altså lærer af hinanden.

Foto: Lennart Søgård-Høyer.

Pladsforhold og beholdervolumen

Rent praktisk har kommunen erfaret, at der skal større beholdere til plastaffald end til metalaffald. Det har vist sig, at plastbeholdere ofte er fyldt før tid, hvilket kan være en af grundene til, at der indsamles forholdsvis små mængder plast. Kommunen vurderer, at der til månedstømning hos 50 etageboliger er brug for en 240 liters-beholder til metal og en 660 liters-beholder til plast.

Der er rift om udendørspladsen ved etageejendommene, og man har oplevet, at ejendomme ikke beder om flere beholdere, selv om der mangler beholderkapacitet til f.eks. plastaffald, fordi de hellere vil bruge gårdarealerne til andre formål. Nogle gange har kommunen tilbudt 14 dages-tømning i stedet for månedlig tømning, hvilket dog fordyrer indsamlingen, fordi det er ekstratømninger uden for ruten. Frederiksberg Kommune har derfor besluttet at arbejde på at etablere central sortering af bl.a. plast, pap og metal, som kan indsamles i en fælles beholder. Desuden overvejer man nedgravede beholdere, der fylder mindre i byrummet.

Økonomi og afsætning

Omkostninger til ordningen omfatter informationsaktiviteter, anskaffelse af beholdere, tømning hver 4. uge og afsætning. Informationsaktiviteterne er ikke opgjort specifikt for plast og metal, og det samme gælder indsamlingen, der varetages af kommunens eget renovationsvæsen.

Kommunen har valgt at indgå aftale med et mæglerfirma, der varetager afsætning af plast og metal til markedspris. For plast er der p.t. en omkostning på ca. 1.000 kr. pr. ton til ballepresning, transport og sortering (på anlæg i Tyskland). Fra salg af metal er der en nogenlunde tilsvarende indtægt. I aftalen med mæglerfirmaet er indskrevet kriterier for afsætning, der både omhandler økonomi og mere overordnede miljømæssige og etiske forhold.

Kommunen har dog problemer med at få tilstrækkelig dokumentation for genanvendelsen af plastaffaldet efter sortering, hvilket er endnu en årsag til, at Frederiksberg arbejder for at få etableret et sorteringsanlæg i Københavnsområdet, så kommunen kan få en bedre sikkerhed for, at plastaffaldet reelt genanvendes.

Kontaktperson: Henriette M. Post: affald@frederiksberg.dk. Kommunens ordninger kan ses [her](#).